

Bharat Chandak

SATYA ELECTRICALS

POLYCOR, Record, Legrand, HAVELLS, LAF SWITZERS, INDOSALIN, Finolux, OKOLORS, USHA, PHILIPS, GreatWhite, SIEMENS

Tapadia Market, Chain Sukh Road, Latur-413512
Ph : (O) 243678, 244458, 250776, (R) 242018
Email:satyaelectricals@rediffmail.com

लातूर वर्ष ३ रे अंक १७८ वा मंगळवार दि. १२ डिसेंबर २०२३ पृष्ठे ४ स्वागत मूल्य २ रु.

कर्नाटकात 'ऑपरेशन लोटस' होणार

बंगळूर : एकीकडे काँग्रेसने तेलंगणात सत्ता काबीज केली, तर दुसरीकडे काँग्रेसशासित कर्नाटक राज्यात मोठा राजकीय भूकंप होण्याची शक्यता वर्तवली जात आहे. राज्याचे माजी मुख्यमंत्री आणि जनता दल सेक्युलर नेते एचडी कुमारस्वामी यांनी कर्नाटकातील काँग्रेस सरकार फार काळ टिकणार नसून ते लवकरच पडेल. राज्यातील एक मोठा मंत्री ५० हून अधिक आमदारांसह भाजपमध्ये प्रवेश करण्याच्या तयारीत आहे, असा मोठा दावा त्यांनी केला आहे. माजी मुख्यमंत्री एचडी कुमारस्वामी यांनी रविवारी हसनमध्ये मीडियाशी बोलताना दावा केला की, पुढील वर्षी होणा-या लोकसभा निवडणुकीनंतर कर्नाटकातील काँग्रेस सरकार कधीही पडेल. काँग्रेसमधील वरिष्ठ मंत्र्यांना त्यांच्यावरील खटल्यातून सुटायचे आहे, त्यामुळे ते भारतीय जनता पक्षाच्या राष्ट्रीय पातळीवरील नेत्यांशी चर्चा

करत आहेत. हे मंत्री ५० ते ६० आमदारांसह भाजपमध्ये प्रवेश करू शकतात. सध्या भाजप नेत्यांशी चर्चा सुरु आहे, असा दावा त्यांनी केला. कुमारस्वामी पुढे म्हणाले की, राज्यातील काँग्रेस सरकारमध्ये काहीच ठीक सुरु नाहीय. हे सरकार कधी पडेल माहीत नाही, पण एक मंत्री आपल्यावरील खटले टाळण्यासाठी भाजपसोबत हातमिळवणी करण्यास इच्छुक आहे. कुमारस्वामींना त्या नेत्यांचे नाव विचारले असता ते म्हणाले की, छोट्या नेत्यांकडून अशी धाडसी पावले उचलण्याची अपेक्षा केली जाऊ शकत नाही. अशा गोष्टी फक्त प्रभावशाली नेताच करू शकतो. लोकसभा निवडणुकीनंतर काहीही होऊ शकते, असा अंदाज जेडीएस प्रदेशाध्यक्षांनी व्यक्त केला. कोणताही नेता प्रामाणिक नसतो



जेडीएस नेते कुमारस्वामी पुढे म्हणतात, सध्याचे राजकीय वातावरण पाहता काहीही होऊ शकते. महाराष्ट्रासारकी परिस्थिती कर्नाटकात घडू शकते. कोणताही नेता पक्षाशी प्रामाणिक किंवा बांधील राहिलेला नाही. प्रत्येकजण त्यांचे वैयक्तिक फायदे पाहतात. राजकारणात हे नेहमीच घडले आहे. जेव्हा एखादा राजकारणी त्याच्या सोयीसाठी पक्ष बदलतो तेव्हा विचारधारा मागे राहते.

सीबीआयच्या अधिकारक्षेत्रात लक्षणीयरीत्या मर्यादा : संसदीय समिती

नवी दिल्ली : दिल्ली स्पेशल पोलिस एस्टॅब्लिशमेंट (डीएसपीई) कायद्यातील तरतुदीनुसार सीबीआयला कोणत्याही राज्यात तपास करण्यासाठी तेथील राज्य सरकारची संमती आवश्यक आहे. आता या कायद्यात बदल करण्यात यावा अशी शिफारस संसदीय समितीने सोमवारी केली आहे. केंद्रीय संसदीय समितीने सांगितले की, काही राज्यांनी संमती मागे घेतल्याने महत्त्वाच्या प्रकरणांची चौकशी करण्यासाठी केंद्रीय अन्वेषण ब्युरोच्या (सीबीआयला) अधिकारक्षेत्रात लक्षणीयरीत्या मर्यादा आल्या आहेत. त्यामुळे याबाबत नवीन कायदा करण्याची तीव्र गरज आहे. सीबीआयला व्यापक अधिकार देणे आवश्यक आहे, जेणेकरून सीबीआय राज्याच्या संमती आणि हस्तक्षेपाशिवाय प्रकरणांची चौकशी करू शकेल. कार्मिक, सार्वजनिक तक्रारी, कायदा आणि न्याय विभागाच्या संसदीय स्थायी समितीने म्हटले आहे की, सीबीआयच्या कार्यामध्ये निष्पक्षता सुनिश्चित करण्यासाठी



काही उपाययोजना केल्या पाहिजेत जेणेकरून राज्यांना देखील भेदभाव वाटू नये. डीएसपीई कायद्याच्या कलम ६ च्या तरतुदीनुसार, राज्य सरकारे गुन्हांच्या विशिष्ट श्रेणीतील तपासासाठी सीबीआयला सामान्य संमती देतात. सीबीआयला संमती डिक्रीमध्ये समाविष्ट नसलेल्या राज्यात तपास करण्यासाठी राज्य सरकारची संमती आवश्यक आहे आणि एजन्सी प्रत्येक

प्रकरणाच्या आधारावर अशी संमती घेते. व्यापक अधिकार देण्याची गरज डीएसपीई कायदा, १९४६ व्यतिरिक्त एक नवीन कायदा लागू करण्याची आणि राज्याच्या संमती आणि हस्तक्षेपाशिवाय अशा महत्त्वाच्या प्रकरणांचा तपास करण्यासाठी सीबीआयला व्यापक अधिकार देण्याची गरज आहे, अशी शिफारस समितीने केली आहे. नऊ राज्यांनी संमती घेतली मागे समितीने म्हटले आहे की, आजपर्यंत नऊ राज्यांनी सीबीआयला प्रकरणांच्या तपासासाठी दिलेली संमती मागे घेतली आहे. यामुळे महत्त्वाच्या प्रकरणांचा निष्पक्ष आणि वस्तुनिष्ठपणे तपास करण्याच्या सीबीआयच्या अधिकारांवर मर्यादा आल्या आहेत. यामुळे राज्यातील भ्रष्टाचार आणि संघटित गुन्हेगारीला प्रोत्साहन मिळेल.

पीओके भारताच्या अखत्यारीत कधी? ; चौधरींचा शहांना सवाल

नवी दिल्ली : सर्वोच्च न्यायालयाने सोमवारी जम्मू आणि काश्मीर राज्याला विशेष दर्जा देणारे कलम ३७० रद्द करण्याचा सरकारचा निर्णय कायम ठेवला असून पुढील वर्षी ३० सप्टेंबरपर्यंत विधानसभा निवडणुका घेण्यासाठी पावले उचलली जावीत, असे सांगितले आहे. काँग्रेसचे ज्येष्ठ नेते अधीर रंजन चौधरी यांनी याबाबत प्रतिक्रिया दिली आहे. पत्रकारांशी बोलताना ते म्हणाले की, पाकव्याप्त काश्मीर (पीओके) भारताच्या अखत्यारीत कधी आणले जाईल हे गृहमंत्री अमित शहा यांनी सांगणे कारण त्यांनी संसदेत असे विधान केले होते. तसेच सरकारने जम्मू-काश्मीरमध्ये लवकरात लवकर निवडणुका जाहीर करून पूर्ण राज्याचा दर्जा बहाल करावा, असेही ते म्हणाले. लोकसभेतील काँग्रेसचे नेते चौधरी यांनी संसदेच्या संकुलात पत्रकारांना सांगितले की, आम्ही सभागृहात वारंवार विनंती करत होतो की, जर तुम्ही एखाद्या राज्याला केंद्रशासित



प्रदेश बनवले, तर तुम्ही पूर्ण राज्याचा दर्जा कधी बहाल करणार? काँग्रेस नेत्याने सांगितले की, गृहमंत्री अमित शहा सभागृहात वारंवार सांगत होते की ते पीओके नियंत्रणात आणू. त्यांनी सांगणे की, पीओके नियंत्रणात कधी आणणार? निदान निवडणुकीपूर्वी पीओके ताब्यात घ्या, असे आवाहन त्यांनी केला आहे. चौधरी म्हणाले की, लवकरात लवकर निवडणुका जाहीर झाल्या पाहिजेत आणि काश्मीरला पूर्ण राज्याचा दर्जा बहाल केला पाहिजे.

रस्त्यावर आल्याशिवाय केंद्र सरकारला कळत नाही

नाशिक : केंद्र सरकारने कांदांच्या निर्यातीवर बंदी घातली असल्याने, कांदांचे दर घसरले आहेत. यामुळे राज्यभरात शेतक-यांमध्ये संताप पाहायला मिळत असून, कांदा उत्पादक शेतक-यांसाठी राष्ट्रवादी काँग्रेसचे अध्यक्ष शरद पवार मैदानात उतरले आहेत. आज पवारांच्या उपस्थितीत नाशिकच्या चांदवडमध्ये रास्तारोको आणि सभा होत आहे. याच सभेतून पवारांनी सरकारवर निशाणा साधला आहे. सरकारच्या धोरणामुळे शेतक-यांच्या कष्टाला किंमत मिळत नसून, कांदा निर्यात बंदी करून शेतक-यांची चेष्टा करण्यात येत असल्याचे पवारांनी म्हटले आहे. त्यामुळे कांदा निर्यात बंदी उठलीच पाहिजे. पण, रस्त्यावर आल्याशिवाय दिल्लीला कळत नाही, असेही शरद पवार म्हणाले. यावेळी बोलतांना पवार म्हणाले की, तुम्ही सगळे कष्ट करतायत, पण सरकारच्या धोरणामुळे शेतक-यांच्या कष्टाला किंमत मिळत नाही. ज्यांच्या

हातात धोरणे ठरविण्याचे अधिकार आहेत, त्यांना जाणे नसेल तर शेतकरी उध्वस्त होण्यास वेळ लागणार नाही. मी मागे मनमाडला आलो होतो, तेव्हा मला काही शेतक-यांनी सांगितले की, कांदा संदर्भात काही निर्णय केंद्र सरकार घेत आहे. त्यामुळे मी कार्यक्रम थांबवून तत्काळ दिल्लीला गेलो. त्यावेळी, भाजपचे लोक कांदांच्या माळ गळ्यात घालून आले होते. याबाबत अध्यक्षांना विचारल्यावर कांदांचे भाव खूप वाढल्याचे त्यांनी सांगितले. तसेच कांदांचे दर कमी करता येणार नाही का? असे मला अध्यक्षांनी विचारले. त्यावर, दोन पैसे शेतक-यांना मिळत असतील तर मिळू द्या असे मी त्यांना सांगितले, असल्याच पवार म्हणाले. रस्त्यावर आल्याशिवाय केंद्र सरकारला कळत नाही



दिल्लीत जाऊन येतो, तुम्ही तयार रहा दरम्यान, याचवेळी बोलतांना शरद पवार म्हणाले की, २६ तारखेला प्रचंड अवकाळी गारपीट झाली. द्राक्ष बागेचे प्रचंड नुकसान झाले. देशात साखर कारखान्याच्या बाबतीत महाराष्ट्र दुस-या क्रमांकावर आहे. ऊसापासून आपण रस काढतो, साखर काढतो आणि इथेनाल तयार करतो. गेल्या आठवड्यात केंद्र सरकारने निर्णय घेतला, ज्यात इथेनाल आणि रसावर बंदी आणण्यात आली. शेतकरी हिताचे निर्णय कधी घेतले जात नाही. त्यामुळे, आज जो कार्यक्रम तुम्ही केला, यातून केंद्र सरकारने संदेश द्यावा.

माजी मंत्री आमदार अमित देशमुख यांची हिवाळी अधिवेशन कामकाजास उपस्थिती

लातूर / प्रतिनिधी :- महाराष्ट्र राज्य विधी मंडळाचे तृतीय हिवाळी अधिवेशन २०२३ सद्या नागपूर येथे सुरु असून यात राज्याचे माजी वैद्यकीय शिक्षण व सांस्कृतिक कार्यमंत्री तथा लातूरचे माजी पालकमंत्री आमदार अमित विलासराव देशमुख यांनी सोमवार दि. ११ डिसेंबर रोजी सकाळी विधानभवनाने उपस्थिती लावून विधीमंडळ सभागृहाच्या दैनंदिन कामकाजात सहभाग नांदविला. यावेळी महाराष्ट्र राज्यातील टोल वसुली, राज्य व राष्ट्रीय महामार्गावर दिल्या जाणाऱ्या सोयीसुविधा, दुष्काळ, अतिवृष्टी, अवकाळी पाऊस यासोबतच इतर प्रश्नांच्या अनुषंगाने सभागृहात काँग्रेस पक्षाच्या वतीने घडवून आणलेल्या चर्चेत सहभाग घेतला. दरम्यान महाराष्ट्र विधीमंडळातील ज्येष्ठ सहकारी अहमदपूर विधानसभा मतदारसंघातील आमदार बाबासाहेब पाटील यांना त्यांच्या वाढदिवसानिमित्त नागपूर विधान भवन परिसरात प्रत्यक्ष भेट घेऊन त्यांना शुभेच्छा दिल्या. यासोबतच महाराष्ट्र राज्य विधीमंडळ हिवाळी अधिवेशन कामकाज कशा प्रकारे चालते हे समजून घेण्यासाठी सकाळी नागपूर विधान भवन परिसरात आलेल्या महाविद्यालयीन



विद्यार्थ्यांची भेट घेतली. नागपूर येथील काँग्रेस पक्षाच्या आंदोलनात सहभाग घेण्यासाठी आलेले लातूर शहर जिल्हा काँग्रेसचे अध्यक्ष, किरण जाधव तसेच विलास को-ऑपरेटिव बँकेचे उपाध्यक्ष समद पटेल यांचीही विधान भवन परिसरात भेट घेतली, यावेळी त्यांच्याशी चर्चा केली.

नवी मुंबई महानगरपालिकेचे आयुक्त राजेश नार्वेकर यांना दैनिक महावृत्त दिवाळी अंक भेट



नवी मुंबई :- नवी मुंबई महानगरपालिकेचे कर्तबगार, पारदर्शक, कर्तव्यदक्ष आयुक्त राजेश नार्वेकर यांना दैनिक महावृत्त दीपावली विशेष अंक नवी मुंबईचे जिल्हा प्रतिनिधी कल्याणराव हनवते यांनी भेट दिले.

सर्वोच्च न्यायालयाच्या निर्णयाशी आम्ही असहमत : काँग्रेस

नवी दिल्ली : जम्मू-काश्मीरमधील घटनेतील कलम ३७० रद्द करण्याचा केंद्र सरकारचा निर्णय सर्वोच्च न्यायालयाने एकमताने कायम ठेवला आहे. केंद्र सरकारच्या निर्णयाला आव्हान देणाऱ्या २२ याचिकांवर सर्वोच्च न्यायालयाने सोमवारी (११ डिसेंबर) निकाल दिला. सर्वोच्च न्यायालयाच्या निर्णयावर काँग्रेसने असहमती व्यक्त केली आहे. काँग्रेसच्या पत्रकार परिषदेत पक्षाचे ज्येष्ठ नेते आणि माजी केंद्रीय मंत्री पी चिदंबरम म्हणाले की, कलम ३७० वर केंद्र सरकारचा निर्णय कायम ठेवण्याच्या सर्वोच्च न्यायालयाच्या निर्णयाशी आम्ही असहमत आहोत. जम्मू-काश्मीर राज्याचा दर्जा बहाल करण्याच्या आणि निवडणुका घेण्याच्या सर्वोच्च न्यायालयाच्या निर्देशांचे त्यांनी स्वागत केले. काँग्रेस कलम ३७० पुनर्स्थापित करणार का? या प्रश्नाला उत्तर देताना पी चिदंबरम म्हणाले की, आम्ही कधीही कलम ३७० पुनर्स्थापित करण्याबद्दल बोललो नाही. त्यांना हटवण्याच्या पद्धतीचा आम्ही निषेध केला आहे. अनेक प्रश्न सुटले पण अजूनही अनेक प्रश्न शिल्लक आहेत. दरम्यान, पक्षाचे नेते अभिषेक मनु सिंघवी म्हणाले, सर्वोच्च न्यायालय येथे सर्वोच्च आहे आणि त्याच्या निर्णयानंतर आजपासून हा वाद संपला आहे. हा निर्णय अंतिम आहे.



आम्ही यावर फेरविचार करणार नाही. सर्वोच्च न्यायालयाने जम्मू-काश्मीरला लवकरात लवकर पूर्ण राज्याचा दर्जा देण्यात यावा, असेही निर्णयात म्हटले आहे. न्यायालयाने जम्मू-काश्मीरमध्ये ३० सप्टेंबर २०२४ पर्यंत विधानसभा निवडणुका घेण्याची मुदतही निश्चित केली आहे. सीडब्ल्यूसीमध्ये ठराव पास पत्रकार परिषदेत चिदंबरम म्हणाले की, कलम ३७० वर सर्वोच्च न्यायालयाने दिलेल्या निर्णयामुळे अनेक महत्त्वाचे प्रश्न सुटले आहेत पण अनेक प्रश्न शिल्लक आहेत. हा निर्णय ४७६ पानांचा आहे, त्यामुळे वेळ काढून वाचू आम्ही निर्णयाशी असहमत आहोत. आम्ही कलम ३७० हटवण्याच्या पद्धतीच्या विरोधात होतो. आम्ही सीडब्ल्यूसीमध्ये ठरावही पास केला होता.

संपादकीय....

सुब्रह्मण्य भारतींची स्मृती जपणारा

‘भारतीय भाषा दिवस’

कवी म्हणून त्यांनी वाचकांना आजच्या काळाकडे नेले, तसेच अनुवादांमधून उत्तम ज्ञान तमिळमध्ये आणले मराठीसह सर्वच भारतीय भाषांकडे गांभीर्याने पाहण्याची आज नितांत गरज आहे प्रसाद माधव कुलकर्णी थोर तमिळ कवी आणि स्वातंत्र्यसैनिक सुब्रह्मण्य (सुब्रमण्यम) भारती यांची आठवण ठेवण्यासाठी, त्यांची जयंती (११ डिसेंबर) ‘भारतीय भाषा दिन’ म्हणून साजरी केली जाते. सुब्रह्मण्य भारती हे ११ डिसेंबर १८८२ रोजी जन्मले आणि १२ सप्टेंबर १९२१ रोजी कालवश झाले. अवघ्या ३९ वर्षाचे आयुष्य त्यांना लाभले. तमिळ कवितेमध्ये एक नवयुग निर्माण करणारे, देशप्रेम निर्माण करणारे कवी म्हणून त्यांचा मोठा लौकिक होता. ते लोककवी म्हणूनही प्रसिद्ध होते. त्यांनी मोठ्या प्रमाणात बालसाहित्यही लिहिले. त्यांच्या रसाळ भाषेमुळे आणि उत्तम प्रतिभेमुळे त्यांना ‘भारती’ ही उपधी रसिकांनी अत्यंत तरुण वयात बहाल केली. त्यांचा तमिळसह संस्कृत, हिंदी, इंग्रजी साहित्याचा गाढा व्यासंग होता. तमिळनाडूतील एका संस्थानात त्यांनी दोन वर्षे राजदरबारी कवी म्हणून काम केले. पण तो त्यांचा पिंड नव्हता. त्यामुळे ते पत्रकारितेत आले. त्यांनी मद्रासच्या ‘स्वदेश मित्रन’ या दैनिकात उपसंपादक म्हणून काम केले. त्यानंतर ‘इंडिया’ या साप्ताहिकाचे ते संपादक झाले. ते भारतीय स्वातंत्र्य आंदोलनात ब्रिटिशविरोधी असणाऱ्या कॉंग्रेसचे कट्टर पुरस्कर्ते व कार्यकर्ते होते. कॉंग्रेसच्या अधिवेशनांत ते सक्रिय सहभागी होत असत. भगिनी निवेदिता यांच्या विचारांचा त्यांच्यावर मोठा प्रभाव होता त्यांनी त्यांना गुरुस्थानी मानले होते. राष्ट्रभक्ती, सामाजिक सुधारणा, समाज प्रबोधन आदि त्यांची जीवन ध्येये बनली. रवींद्र टागोरांपासून शेलीपर्यंतच्या अनेक साहित्यिकांचा त्यांच्यावर प्रभाव होता. त्यांनी काही काळ ‘शेली दासन’ या टोपण नावाने कविताही लिहिल्या. प्राचीन साहित्य, लोकसाहित्य आणि लोकभावना या साऱ्यांचा प्रभाव त्यांच्या कवितांतून दिसून येतो. त्यांचा कालखंड हा भारतीय स्वातंत्र्य आंदोलनातला अत्यंत महत्त्वाचा कालखंड होता. एकीकडे १८८५ साली कॉंग्रेसची स्थापना झालेली होती आणि हा भारतीय स्वातंत्र्य आंदोलनाचा मध्यप्रवाह बनलेला होता. लोकमान्य टिळकांचे नेतृत्व मध्यवर्ती स्वरूपात होते. दादाभाई नौरोजी यांच्यापासून न्यायमूर्ती रानड्यांपर्यंत अनेक मंडळी आर्थिक, सामाजिक, सांस्कृतिक विषयांचा जागर करून ब्रिटिश विरोधी राजकारणाला गांभीर्य मिळवून देत होती. या साऱ्यांचे प्रतिबिंब सुब्रमण्यम भारती यांच्या कवितेतून दिसून येत होते. त्यांच्या पत्रकारितेतूनही हा विचार पुढे जात होता. सामाजिक प्रश्नांच्या मुळापर्यंत भिडण्याची ताकद त्यांच्या कवितेत आणि पत्रकारितेत दिसून येत होती. सामाजिक आणि राजकीय सुधारणा एकत्रित झाल्या पाहिजेत ही भूमिका घेऊन ते लेखन करत असत. समाजातील जातिभेद, अंधश्रद्धा, विषमता, दारिद्र्य या साऱ्या गोष्टींवर त्यांनी कवितेतून व लेखनातून प्रहार केले. ‘इंडिया’ साप्ताहिकातून त्यांनी ब्रिटिश सरकारवर सातत्याने प्रखर टीका केल्यामुळे या साप्ताहिकावर बंदी घालण्यात आली. त्यांना काही काळ तुरुंगवास भोगावा लागला. नंतर त्यांनी न्यू इंडिया कॉमनवेल्थ, आर्य अशा काही नियतकालिकातूनही लिखाण केले. पुढे योगी अरविंद यांच्या प्रभावामुळे त्यांनी भारतीय तत्त्वज्ञानाचाही सखोल अभ्यास केला. अखेरच्या काळात ते पुन्हा ‘स्वदेश मित्रन’ या दैनिकात काम करू लागले.भाषाविषयक कार्य केवळ एका भाषेपुरते मर्यादित नसते, हे सुब्रह्मण्य भारती यांच्या कार्याकडे पाहू उमगते. याबाबत मराठी विश्वकोशात म्हटले आहे, ‘प्रगततरील नव्या साहित्याला अनुकूल व पोषक अशी लोकार्भिरुची घडविण्यातही त्यांचा मोठा वाटा आहे. त्यांनी तमिळमध्ये अनेक उत्तमोत्तम अनुवाद केले. उदा., विवेकानंदांची व्याख्याने, अरविदांचे लेख, वेदांतील काही ऋचा, पातंजल योगसूत्रांतील समाधिपाद, भगवद्गीता इत्यादी. त्यांच्या या अनुवादि कृतींची गणना अभिजात तमिळ साहित्यात केली जाते. सुब्रह्मण्य भारतींनी पांडित्याच्या संकुचित विश्वात बंदिस्त होऊन पुढलेले तमिळ साहित्य जनसामान्यांपर्यंत पोहोचवून त्यास अमाप लोकप्रियता मिळवून दिली, तसेच सर्वसामान्यांच्या प्रचलित जिवंत भाषेत ते आणले, ही त्यांची कामगिरी अजोड मानली जाते.’अशा या थोर साहित्यिकाचा, कवीचा, स्वातंत्र्यसैनिकाचा जन्मदिन हा भारतीय भाषा दिन म्हणून साजरा केला जातो ही अतिशय आनंददायी गोष्ट आहे. या निमित्ताने सर्वच भारतीय भाषांकडे गांभीर्याने पाहण्याची आज नितांत गरज आहे. आपण मराठी भाषिकांनी अपल्या मराठी भाषेकडेही अधिक गांभीर्याने पाहिले असे सांगणारा हा दिवस आहे. मराठी केवळ संपन्न नाही तर अभिजात भाषा आहे. मराठीला अभिजात भाषेचा दर्जा मिळावा यासाठी ज्येष्ठ साहित्यिक प्रा. रंगनाथ पठारे यांच्या अध्यक्षतेखाली मोठे संशोधन करून प्रस्तावही दिला आहे. केंद्र सरकारकडून तो कधी मंजूर होतो याची गेली काही वर्षे आपण वाट बघत आहोत. २७ फेब्रुवारी हा दिवस कुसुमाग्रजांचा जन्म दिन असतो. हा दिवस ‘मराठी राजभाषा दिन’ म्हणून आपण साजरा करतो. तसेच २१ फेब्रुवारी हा दिवस आंतरराष्ट्रीय मातृभाषा दिन म्हणून साजरा केला जात असतो. तर ११ डिसेंबर हा दिवस भारतीय भाषा दिन म्हणून साजरा केला जातो. भाषिक वैविध्य जागतिक संस्कृतीतील महत्त्व अधोरेखित करणे व जपणे हा त्यामागील उद्देश आहे.काही वर्षांपूर्वी भाषा तज्ञांच्या एका जागतिक परिषदेत अशी भीती व्यक्त केली गेली की, सध्या जगातील वीस ते पन्नास टक्के भाषा मुले शिकताना दिसत नाहीत. आदिवासींच्या प्रदेशावर बाहेरच्या लोकांचे आक्रमण, मोठ्या प्रमाणावर होणारे स्थलांतर आणि भाषा शिकण्याच्या प्रवृत्तीचा अभाव अशी काही या न्हासाची महत्त्वाची कारणे आहेत. परिणामी जगातील सहा हजार भाषांपैकी ९५ टक्के भाषा पुढील शतकात नष्ट होणार आहेत किंवा नष्ट होण्याच्या मार्गावर आहेत.भाषेचे नीट जतन केले नाही तर तीन दुष्परिणाम संभवतात (१) जग आजच्या पेक्षा कमी रंजक वाटेल. (२) निराळ्या पद्धतीने विचार करण्याची माणसाची शक्ती कमी होईल. (३) आपल्या अस्तित्वाला आवश्यक असलेली मानवी विविधता कमी होईल. हे सारे टाळावे असेल तर आपण भाषेकडे गांभीर्याने पाहिले पाहिजे. म्हणजेच आपल्या लेखनात आपल्याच भाषेतील शब्दांचा वापर केला पाहिजे. कोणत्याही भाषेवरील संकट हे हळूहळू येत असते. ते आपल्या भाषेवर येऊ नये म्हणून आपल्याच भाषेतील शब्दांचा वापर आग्रहपूर्वक केला पाहिजे.कुसुमाग्रजांना १९८८ साली ‘भारतीय झनपीठ पुरस्कार’ मिळाला. तो स्वीकारताना ते म्हणाले की, इंग्रजीवर एक संपन्न भाषा म्हणून माझेही प्रेम आहे. जगातील ज्ञान विज्ञानाशी संपर्क साधणारी ती एक खिडकी आहे. हे सुभाषित मलाही मान्य आहे. पण खिडकी म्हणजे घर नव्हे. आपण घराच्या चार भिंती न बांधता फक्त खिडक्याच उभ्या करत आहोत.

आजही गुदमरते आहे स्त्री...

पुरुषप्रधान संस्कृती ने आणि विषमतावादी व्यवस्थेने स्त्रियांना दुय्यम हिन लेखून कायम दुय्यम वागणूक दिली गेली आहे. भारतीय संविधानाने जरी स्त्रियांना समान हक्क अधिकार, मान सन्मान व संधी दिली तरीही आजही लोकांच्या विचारात मात्र स्त्री समता वा स्त्री सन्मान पाहिजे तसा रुजला नाही. बाहेर कोणत्याही पदावर असलेल्या स्त्रीला घराची चौकट दिसतात स्त्री पणाची जाणीव केली जाते. म्हणजे संविधानाने स्त्रि पुरुष भेद नाकारला असला तरी आजही स्त्रियांना वैयक्तिक जिवनात याला सामोरे जावं लागत आहे. काही स्त्रीयांच्या चुकिच्या वागण्यामुळे स्त्रीयांची प्रतिमा मलिन करून समाजाने स्त्रीला स्विकारण्याचा प्रयत्न केला आहे. वेगवेगळ्या मध्यामातून स्त्रीला व्याभिचारी, धोकेबाज दाखवून एक प्रकारे स्त्री जातीला दुय्यम व हिन लेखण्याचा प्रयत्न केला आहे. अनेक प्रकरणांमध्ये स्त्रियां पैशाच्या मागे जाऊन सुखी संसार मोडला, स्वतः च्या पायावर उभ्या राहील्या की नवऱ्याचा तिरस्कार केला गेला किंबहुना नवऱ्याला सोडून वेगळा संसार थाटला गेला हे सत्य कोणी नाकारू शकत नाही. परंतु हेच सर्व स्त्रीयांना लागू होत नाही. कारण आजही अनेक सुशिक्षित स्त्रीया या पुरुषप्रधान संस्कृती मध्ये समाजाचा व आईवडीलांचा विचार करून गुदमरून जिवन जगत आहेत. अनेक स्त्रिया जिवन जगताना सुखी दिसतात परंतु त्यांच्या मनातील दुःख, त्यांच्या भावना, व अपेक्षा कोणी समजून घ्यायला तयार नाही. बऱ्याच वेळी ज्याचा सोबत संसार करायचा तोच व्यक्ती योग्य नसल्याने, बायकोला बायकोचा दर्जा देऊन, नवऱ्याचे प्रेम देऊन कुटूंबांची जबाबदारी स्विकारण्या ऐवजी बायकोच्या जिवावर जगून बायको सोबत वाद करून स्त्रिच्या जिवनातील सुख, अपेक्षा व स्वप्नांचा भंग करतो. आईवडिलांनी मोठ्या अपेक्षेने व जवळ होते ते सर्व खर्च करून लग्न करून दिले आहे याची जाणीव ठेवून आज ना उद्या नवरा सुधारेल या आशेवर अनेक महिला जगतांना दिसत आहेत. स्वतः सुशिक्षित, कमवत्या असुनही केवळ आईवडीलांच्या आनंदासाठी अनेक नवविवाहित महिला नवऱ्याकडे दुःख सोसत आहेत. बेरोजगार नवऱ्याला जगवण्यासाठी स्त्रियां घरच्या कामा सोबत नौकरी करून घर चालवतात. मेहनत करणे, कष्ट करणे यामुळे महिला दुःखी नाहीत तर बऱ्याच महिला दुःखी आहेत त्या फक्त एकाच कारणामुळे कि मेहनत करून तयार केलेले जेवण आनंदांने पोटात जात नाही. बायकोनेच काम करायचे पैसे कमवायचे, नवऱ्याची व आई वडिलांची इज्जत सांभाळण्यासाठी सर्वांसोबत हसत खेळत रहायचे, आणि घरी गेल्यावर दोन घास दोघांनी बसून प्रेमाने खाण्याऐवजी वाद करून नवऱ्याने जेवण करून तर बायको ने उपाशी झोपायचे, हे चार भितींच्या आतील दुःख अनेक महिलांचे आहे, पण बोलू शकत नाही, कोणाला सांगू शकत नाहीत. भावना मोकळ्या करणे खुप आवश्यक असते. नवरा भावना समजून घेत नाही, कधी प्रेमाने आपुलकी ने बोलत नाही. अशा वेळी

एखादी स्त्री आपल्या भावना व मन एखाद्या व्यक्तीकडे करत असेल तरीही तीच्या चरित्रावर संशय घेतला जातो. म्हणजे घरात नवऱ्याने बोलायच नाही, माहेरचे दुःखी होतील म्हणून माहेरच्यांना दुःख सांगायचे नाही. अशा वेळी स्त्रीने मन कसे मोकळे करावे. तिच्या भावना कोणी समजून घ्याय्या? स्त्रिया स्वतंत्र आहेत म्हणायचे आणि अशाप्रकारे मानसिक दडपन देऊन स्त्रियांचे जिवन कठीण बनवून टाकायचे. स्त्रियांना किती संघर्ष किती तडजोड व किती संयम ठेवावा लागत असेल याची कल्पना करणेही अशक्य आहे. हि परिस्थिती निव्वळ बेरोजगार नवरे असलेल्या स्त्रियांचीच आहे असेही नाही. ज्या घरात नवरे खुप काही कमवतात, पैसा घर खुप मोठे आहे. परंतु त्या मोठ्या घरात मन मोठे नसते. नवरा कामावरून येताना जेवण करून, दारू पिऊन येतो, बायको नवऱ्याची उशीरा पर्यंत जेवण्यासाठी वाट पाहते. रात्री उशिरा आलेला नवरा जेवण्याच्या मनस्थितीत नसताना बायको उपाशी झोपते. म्हणजे सर्व काही तयार असूनही तिला ते खाता येत नाही, खाण्याची इच्छा होत नाही एवढी ती स्त्री वैतागलेली असते. विवाहित स्त्रिया तर दुःखी कधी आहेत, परंतु अविवाहित मुलीही अशाच परिस्थिती मध्ये जिवन जगत आहेत. प्रेमाच्या नावाखाली अनेक जन मुलींना जवळ करून तिला उपभोग करून घेतात. लग्न करायला नकार देऊन तिचा भावनिक बनवून वारंवार भेटतात. मुलीची कधी कधी भेटायची इच्छा नसताना ही बदनामी करेल म्हणून इच्छेविरुद्ध जाऊन त्या भेटायला जातात, घरी सांगितले तर घरचे चुकीचे समजतील म्हणून अविवाहित मुली देखील प्रेमाच्या नावाखाली खुप गुदमरून आपले जिवन जगत आहेत. मुली प्रेमाच्या नावाखाली स्वतः चा खर्च, व चैनीच्या वस्तू मुलांकडून घेऊन आपल्या गरज पूर्ण करतात असे बोलले जाते परंतु हे जरी सत्य असले तरीही सर्वच मुली तशा नसतात. ज्या मुली खर्च प्रेम करतात, आपल्या आयुष्याचा जोडीदार स्वतः निवडताना मुलींचा जो विश्वास घात होतो त्यामधून सावरण्यासाठी मुलींचे मत जाणून घेणारे खुप कमी लोक असतात. थोडक्यात काय तर आजही अनेक सुशिक्षित स्त्रिया मेहनत करून, कष्ट करून कुटुंब चालवण्याची जबाबदारी घेण्यासाठी तयार आहेत. फक्त त्यांना गरज आहे त्यांना समजून घेऊन प्रेमाने बोलण्याची, त्यांची काळजी करणाऱ्या व्यक्तीची, कष्टाने कमावलेले खाताना नवऱ्याच्या प्रेमळ सहवासाची. परंतु स्त्रिया कमवतात, काटकसर करून काही पैसे बचत करतात असे असताना नवरा त्या पैशाची उधळण करून बायको सोबत आपुलकी व प्रेमाने वागत नसेल तर घर कस चालवायच? प्रेम व आपुलकी कोणाकडून मिळवायची? नवऱ्याचे दुर्गुण कोणाला सांगायचे? मुलांचे पालण पोषण कसे करायचे? नातेवाईकांमध्ये कसे जायचे यायचे? एखाद्या वेळी एमरजन्सी आली तर पैशाची तडजोड कशी करायची असे अनेक प्रश्नांचे काहूर डोक्यात असताना नवऱ्याचे प्रेम आपुलकी व पाठीवर आधारचा आणि विश्वासाचा हात नसेल

तर त्या स्त्रिला किती वेदना होत असतील याचा विचार कधी कोणी केला का? चेहऱ्यावर हास्य दाखवून कितीतरी दुःख लपवून, स्वतः च्या इच्छा दाबून संसार करणाऱ्या स्त्रिला मानसिक समाधान मिळतच नाही. बऱ्याच वेळा घरातील स्त्री केवळ एक कामगार म्हणून काम करते आणि त्या बदल्यात तिला मोबदला म्हणून केवळ दुःख मिळते. मानसिक व शारीरिक सुखाचा आणि स्त्रिचा सबंध सुटला असेल तर त्या चे जिवन कारागृहातील कैद्यापेक्षाही जास्त दुःखी होते कारण कारागृहातील कैद्यांना स्वतः चे मत, भावना व्यक्त तरी करता येतात. बऱ्याच स्त्रियांना हा ही अधिकार नाही. बऱ्याच स्त्रियांचे नवरे स्त्रियांना मानसन्मान देत नाहीत, कोणताही निर्णय घेताना विश्वासात घेत नाहीत, बायकोला खर बोलत नाहीत, बायको काय बोलते त्यावर लक्ष देत नाहीत, बायको ने प्रेमाने बनवलेले जेवण ही ते आपुलकी ने खात नाहीत, बऱ्याच वेळा मित्रांसोबत बाहेरचे खाताना सोबत असलेला डबा उघडून बायको ने बनवलेला डबा मित्रांना खा अस न म्हणता तसाच डबा घरी आणून मित्रांसोबत बाहेरचे खाल्ले म्हणून बायकोच्या हवाली करून देतात. स्त्रियांचे प्रेम हे छोट्या छोट्या गोष्टी मध्ये असते. त्यांना मोठच काही पाहिजे अस काही नसते. बायकोला खर्च बोलले, विश्वासात घेतले, बनवलेला डबा मित्रांसोबत खाल्ला तर हाच बायकोचा सर्वात मोठा सन्मान असतो. परंतु काही काही स्त्रियांना तेही मिळत नाही. एकीकडे स्त्रियांच्या जिवनावर वेगवेगळे विनोद करून स्त्रिया पुरुषापेक्षा वरचढ कशा आहेत हे दाखवले जाते परंतु ज्या स्त्रिया स्वतः दुःख सहन करून, आईवडिलांचा, मुलांचा व समाजाचा विचार करून घरात नवरा असताना ही एकटेपणात जिवन जगतात अशा महिलांचे दुःख कमी होणे आवश्यक आहे. त्यांचाही विचार करून त्यांना मान सन्मान प्रेम आपुलकी व भावनिक खुप मिळणे आवश्यक आहे. आपण खुप प्रगती केली, पैसा, गाडी मोठे घर तयार झाले. परंतु मोठ्या घरात जर स्त्रियांचा श्वास गुदमरून त्यांना जगावे लागत असेल, त्यांना मानसिक व भावनिक सुख नसेल तर कितीही वैभव, कितीही मेहनत ही वायाच जाणार आहे. म्हणून महिलांना या दुःखातुन बाहेर येण्यासाठी स्वतः त्यांनी मन मोकळे करून आईवडील नातेवाईक यांना सांगायला पाहिजे, मित्र मैत्रीण यांच्या कडे मोकळे होऊन मन हलके करायला पाहिजे, आणि सर्वात महत्त्वाचे स्त्रियांना समजून घेताना डोक्यात कोणताही पूर्वग्रह नसायला पाहिजे तरच स्त्रियांच्या जिवनात आनंद येऊन त्यांना सुखी जिवन जगता येईल. नाहीतर भल्यामोठ्या घरामध्ये ही, मेहनत करूनही प्रेम आपुलकी व समाधान नसल्याने आजही स्त्री गुदमरत आहे.

विनोद पंजाबराव सदावर्त
समाज एकता अभियान
रा. आरेगांव ता. मेहकर
मोबा: ९१३०९७९३००

अनुवांशिक आजारांबाबत दिलासा

खूपच कमी लोकांवर परिणाम करणारा परंतु खर्चासाठी खिसा रिकामा करणा-या १३ अनुवांशिक आजारांवर औषध तयार करण्यासाठी केंद्र सरकारने पुढाकार घेतला आहे. आतापर्यंत या आजारावरच्या औषधांची आयात केली जात असे पण आता घरगटातच अशा प्रकारची औषधी तयार होत असतील तर रुग्णांना आर्थिक आणि मानसिक दिलासा मिळू शकतो. या पुढाकारामुळे सध्या अडीच कोटींच्या आसपास येणारा खर्च हा कालांतराने अडीच लाखांपर्यंत येऊ शकतो आणि तशी शक्यताही आहे. परिणामी रुग्णांना मोठा दिलासा मिळेलच आणि उपचारापोटी परदेशात जाणारा पैशाचा ओघही थांबेल. का सरकारी आकडेवारीनुसार, जनुकय आजारांनी ग्रस्त असणा-यांची देशातील एकूण संख्या तब्बल ८.४ ते १० कोटींपेक्षा अधिक असू शकते. या आजारांमुळे संबंधिताच्या जनुकांमध्ये असमतोलपणा निर्माण होऊन त्याचा प्रतिकूल परिणाम गर्भात वाढणा-या बाळावर होतो. परिणामी त्याला आयुष्यभर औषधी घ्यावी लागतात. अशा वेळी उपचार महागडे ठरतात. पण आता अशा औषधांच्या किंमती कमी होण्याची शक्यता वर्तविली जात आहे. या आजाराचा शोध आणि त्यात संशोधन करण्यात बराच वेळ लागतो. औषध तयार करण्यापूर्वी त्या आजाराचे निदान योग्य रितीने करणे गरजेचे आहे. त्या संशोधनाच्या आधावर उपकरण आणि औषधांचा शोध घेतला जातो आणि त्याचे उत्पादन केले जाते. अर्थात या प्रकारचे संशोधन प्रामुख्याने अमेरिका आणि युरोपात होते तसेच उपकरण आणि औषधांचे पेटेंट देखील असते. उपकरण आणि औषधांची किंमत निश्चित करताना संशोधनासाठी लागलेला वेळ आणि गुंतवणूक याच्या प्रमाणाचे आकलन केले जाते. परंतु ते आपल्या उत्पादनाची किंमत अवघ्याच्या सव्या करतात. अशा प्रकारची औषधी महाग होण्याचे आणखी एक कारण म्हणजे आयात खर्च आणि वितरकांचा फायदा. कॅनबिनिडॉल हे औषध भांगेपासून (गुंगी आणणारा पदार्थ) तयार केले जाते. आयुर्वेदात भांगेचा वापर पूर्वीपासूनच झालेला आहे. आपल्या देशात आयुर्वेदाच्या नावावर वेगवेगळ्या प्रकारचे व्यवसाय केले जात आहेत. परंतु त्यात नेहमीच गांभीर्याने अभाव दिसला आहे म्हणून अपेक्षेप्रमाणे संशोधन आणि शोध होत नाहीत. इतिहासाचे आकलन केल्यास चीनमध्ये इसपूर्व २७०० मध्ये पहिल्यांदा भांगेचा वापर हा उपचारासाठी केला गेला. त्यापासूनच औषध तयार केले आणि आज जादा किंमतीवर त्याची विक्री होत आहे. अर्थात भारतात भांगवर संशोधन होऊ शकले नसते का? असाही प्रश्न निर्माण होणे स्वाभाविक आहे. हे एक उदाहरणच म्हणावे लागेल. अशी कितीतरी उदाहरणे सांगता येऊ शकतील. कोणतेही औषध स्वस्त करण्यासाठी मूळ रूपाने पेटेंट असणा-या कंपनीकडून त्याची परवानगी घ्यावी लागते. ही परवानगी भारत सरकार घेऊ शकते किंवा औषधी निर्माती कंपनी देऊ शकते. या बदल्यात मूळ कंपनीला रॉयल्टी घ्यावी लागेल. त्यानंतर संबंधित कच्चा माल आणि तज्ञांची मदत घेणे गरजेचे असते. अर्थात ही बाब भारत सरकार

करत असल्याने औषधांची निर्मिती माफत दरात होऊ शकते. अशा वेळी शुल्कात आणि करातही सवलत मिळण्याची शक्यता आहे. साहजिकच औषधांच्या किंमतीही आवाक्यात राहू शकतात. या पुढाकारामुळे सध्या अडीच कोटींच्या आसपास येणारा खर्च हा कालांतराने अडीच लाखांपर्यंत येऊ शकतो आणि तशी शक्यताही आहे. परिणामी रुग्णांना मोठा दिलासा मिळेलच आणि उपचारापोटी परदेशात जाणारा पैशाचा ओघही थांबेल. सरकारने म्हटले, पुढील वर्ष एप्रिलपर्यंत भारतीय रुग्णांना अनेक औषधांची उपलब्धता करून दिली जाईल. पेटंटचे किंवा परदेशात तयार होणारे औषध महाग असणे हे समजू शकते. परंतु जी औषधी सध्या पेटेंटमुक्त आहेत त्यांच्यासाठी रुग्णांना जादा किंमत का मोजावी लागत आहे? अशा औषधांना दोन श्रेणीत विभागण्यात आले आहे.



अत्यावश्यक औषधी आणि फार गरजेची नसलेली/ अनावश्यक औषधी. कोणताही व्यक्ती स्वखुशीने औषध घेत नाही. त्यामुळे अनावश्यक औषधांची श्रेणी तयार करण्यात अर्थ नाही. सर्व औषधी आवश्यक श्रेणीत समाविष्ट करायला हवीत. ठराविकच औषधांच्या किंमतीवर नियंत्रण ठेवायचे आणि दुसरीकडे कार्हीना नफा कमावण्यासाठी सवलत द्यायची, असा अनुभव येऊ नये. औषधांच्या किमती निश्चित करण्याची जबाबदारी केंद्रीय रसायन आणि खते मंत्रालयाच्या एका संस्थेवर आहे. या संस्थेने प्रत्येक प्रकारच्या औषधांवर अंकुश बसविणे गरजेचे

देखील चिंतनीय आहे. जेनेरिक औषधांच्या दोन श्रेणी असतात. एक ब्रँडेड आणि नॉन ब्रांडेड. ब्रांडेड औषधे महाग असतात. त्यांना जेनेरिक औषध केंद्रावर ठेवल्यास आणि त्यांच्या किंमती नॉन ब्रँडेड औषधाप्रमाणेच ठेवल्या तर नॉन ब्रांडेड औषधांची गुणवत्ता सुधारण्यासाठी दबाव वाढू शकतो. औषध निर्मितीत भारत आघाडीचा देश आहे. आपण संशोधन आणि अभ्यासात आघाडी घेतली तर अनेक समस्यांचे निराकरण होऊ शकते. *-डॉ. अंशुमन कुमार, वैद्यकीय तज्ज्ञ

बौद्धजन पंचायत समितीच्या वतीने भैय्यासाहेब आंबेडकर यांच्या जयंती महोत्सवाचे आयोजन

मुंबई :- बौद्धजन पंचायत समिती व बुद्ध विहार सेवा संघ (रजि.) यांच्या संयुक्त विद्यमाने भारतीय बौद्ध महासभेचे माजी अध्यक्ष, बौद्धजन पंचायत समितीचे माजी कार्याध्यक्ष, महाराष्ट्र विधान परिषदेचे माजी आमदार, रिपब्लिकन पार्टी ऑफ इंडियाचे माजी अध्यक्ष, बौद्धकार्याचे जनक, चैत्यभूमीचे शिल्पकार डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांचे सुपुत्र सुर्यपुत्र भैय्यासाहेब तथा यशवंतराव भिमराव आंबेडकर यांच्या १११ व्या जयंती महोत्सवाचे आयोजन सरसेनानी आनंदराज आंबेडकर यांच्या अध्यक्षतेखाली मंगळवार दि. १२ डिसेंबर रोजी, सायंकाळी ६:०० वाजता डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर स्मारक सभागृह, भोईवाडा, परेल, मुंबई - १२ येथे आयोजित करण्यात आला आहे. सदर कार्यक्रमास जेष्ठ साहित्यिक मा. ज. वि. पवार, जेष्ठ विचारवंत व माजी नगरसेवक एंड. जी. डी. घोषे, महाराष्ट्र समाज भूषण पुरस्कार विजेते काकासाहेब खंडाळकर, उपसभापती विनोद मोरे



हे प्रमुख वक्ते लाभणार आहेत तसेच बौद्धजन पंचायत समितीचे कार्याध्यक्ष लक्ष्मण भगत, माजी कार्याध्यक्ष किशोर मोरे, बुद्ध विहार सेवा संघाचे प्रमुख विश्वस्त भाई जाधव, विश्वस्त अशोक कदम, विश्वस्त अनिल मागडे हे प्रमुख अतिथी म्हणून उपस्थित राहणार आहेत. तसेच कार्यक्रमाच्या सूत्रसंचालनाची जबाबदारी बौद्धजन पंचायत समितीचे सरचिटणीस राजेश घाडगे हे सांभाळतील व धार्मिक पूजाविधी मंगेश पवार गुरुजी संपन्न करतील. तरी सदर कार्यक्रमास उपकार्याध्यक्ष, अति. चिटणीस, चिटणीस, गतप्रतिनिधी, महिला मंडळ, सदस्य, कार्यकर्ते, सर्व शाखा यांनी उपस्थित राहून कार्यक्रमाची शोभा वाढवावी असे आवाहन बौद्धजन पंचायत समितीचे खजिनदार नागसेन गमरे व बुद्धविहार सेवा संघाचे विश्वस्त राहुल कदम यांनी संस्थेच्या वतीने काढण्यात आलेल्या परिपत्रकात केले आहे.

कानाच्या पाळीवरील 'ही' खूप असते हृदय व रक्तवाहिन्यांच्या विकारांचे चिन्ह? हृदयरोग तज्ज्ञांनी दिली स्पष्ट माहिती

या द्यावात खरोखर काही तथ्य आहे का? हे आज आपण ज्येष्ठ हृदयरोगतज्ज्ञ आणि ड-जड हार्ट सेंटरचे संचालक, डॉ. बिमल छाजेड यांनी इंडियन एक्सप्रेससाठी लिहिलेल्या लेखातून जाणून घेणार आहोत. सोशल मीडियावर अनेक स्वयंमघोषित तज्ज्ञ डॉक्टरांकडून काही वेळा चुकीच्या पद्धतीने माहिती प्रसारित केले जाण्याचे प्रमाण अलीकडे वाढले आहे. अलीकडेच अशीच एक रील खूप चर्चेत आली होती आपणही कदाचित इन्स्टाग्रामवर ही रील पाहिली असेल ज्यामध्ये असे म्हंटले आहे की हृदयविकाराचा झटका किंवा हृदय व रक्तवाहिन्यांसंबंधी रोगाचे पहिले लक्षण तुमच्या कानाच्या पाळीमध्ये दिसून येते. कानाच्या पाळीमध्ये एक फ्रिज म्हणजे कापल्यासारखी खूप असते आणि ती तुमच्या हृदयाच्या आरोग्याचा महत्त्वाचा संकेत आहे असे यामध्ये नमूद करण्यात आले आहे. या द्यावात खरोखर काही तथ्य आहे का? हे आज आपण ज्येष्ठ हृदयरोगतज्ज्ञ आणि ड-जड हार्ट सेंटरचे संचालक, डॉ. बिमल छाजेड यांनी इंडियन एक्सप्रेससाठी लिहिलेल्या लेखातून जाणून घेणार आहोत. 'इअर लोब क्रीझ थिअरी' म्हणजे काय व ती चर्चेत का आली? 'इअरलोब क्रीझ' म्हणजेच कानाच्या पाळीवरील रेषेसारखे चिन्ह किंवा कापल्यासारखी खूप आधीपासून 'फ्रॅकचे चिन्ह' म्हणून ओळखले जाते, हे नाव सॅडर्स फ्रॅक या अमेरिकन डॉक्टरच्या नावावर ठेवले गेले ज्याने प्रथम या चिन्हाविषयी वर्णन केले होते. या विषयावर किमान ४० अभ्यास झाले आहेत परंतु कानाच्या लोबमधील दुमडणे आणि एथेरोस्क्लेरोसिसचा

(हृदय व रक्तवाहिन्यांच्या आजाराचा) वाढता धोका यांच्यातील वैद्यकीय संबंध सिद्ध झालेले नाही. एथेरोस्क्लेरोसिस ही अशी स्थिती आहे जेथे प्लेक जमा झाल्यामुळे तुमच्या धमन्या बंद होतात. हृदय आणि कानाच्या दोन्ही भागांना शेवटच्या धमन्यांद्वारे पुरवठा केला जातो, म्हणून असा समज आहे की एकदा रक्तपुरवठा कमी झाला की कानाच्या पाळ्या प्रभावित होतात. काही तज्ज्ञांनी असा सिद्धांत मांडला की कानाच्या पाळ्यांची क्रीझ वृद्धामध्ये इलास्टिन आणि लवविक तंतूच्या कमतरतेशी संबंधित आहे. हेच सर्व रक्तवाहिन्यांना लागू होते, अगदी हृदयाला रक्तपुरवठा करणाऱ्या वाहिन्यांना सुद्धा म्हणूनच कानाच्या पाळीचा संबंध हृदय विकार व रक्तवाहिन्यांचे आजार यांच्याशी जोडला जातो. २०२१ च्या अभ्यासात असे आढळून आले की कानाच्या पाळीचा फोल्ड आणि कोरोनरी धमनीचे विकार असलेल्या लोकांमध्ये अॅलॅपिन आणि इरिसिनची पातळी कमी असते. प्रथिने, तसेच क्लोथो हार्मोनची पातळी कमी असल्यास सुद्धा ही स्थिती उद्भवू शकते. प्रत्येक प्रकारच्या पेशींच्या नुकसानामध्ये समानता आहे परंतु सर्व सिद्धांत सिद्ध झाल्याशिवाय हृदय व रक्तवाहिन्यांसंबंधी रोगासाठी ही धोक्याची घंटा मानता येणार नाही. डॉ. बिमल छाजेड यांनी याविषयी इंडियन एक्सप्रेसच्या लेखात स्पष्टीकरण देत म्हंटले की, अशा मिथकांना दूर करणे अत्यावश्यक आहे कारण सतत चुकीच्या माहितीचे सार्वजनिक आरोग्यावर गंभीर परिणाम होऊ शकतात. कानाची पड्टी, फट किंवा अंतर यांचा हृदय व रक्तवाहिन्यांसंबंधी रोग (उतज)



शी कोणताही सिद्ध संबंध नाही. हृदयविकाराला कारणीभूत जोखीम घटक ओळखायचे असल्यास सिद्ध निकषांचा आधार घ्यावा. डॉ. छाजेड पुढे लिहितात की, हृदय व रक्तवाहिन्यांसंबंधी विकार ही अनुवंशिक स्थिती असू शकते. तसेच जीवनशैली, आहार आणि वैद्यकीय इतिहास यासारखे अनेक घटक यात भर पाडू शकतात. जरी काही बाह्य चिन्हे पाहून आपण समस्या ओळखू शकत असाल तरी कानाच्या पाळीचा हृदयाच्या आरोग्याशी संबंध नाही. हृदयविकाराच्या विश्वसनीय निदं शकामध्ये रक्तदाब, कोलेस्टेरॉल, कौंटुबिक इतिहास, जीवनशैलीतील विसंगती, मधुमेह, मूत्रपिंडाचे कार्य अशा लक्षणांचा व त्रासांचा समावेश होतो. त्यामुळे हृदय व रक्तवाहिन्यांसंबंधी रोग टाळण्यासाठी धूमपान, चुकीची आहार पद्धत, बैठी जीवनशैली आणि अनुवांशिक पूर्वस्थिती यासारख्या जोखीम घटकांबद्दल जागरूकता वाढवणे आवश्यक आहे. नियमित आरोग्य तपासणीवर भर देणे, वैद्यकीय सल्ला घेणे आणि पुराव्यावर आधारित मार्गदर्शक तत्वांचे पालन करणे हे कोणत्याही प्रभावी सार्वजनिक आरोग्य धोरणाचे आवश्यक घटक आहेत व आपणही त्यावरच भर द्यायला हवा.

हिवाळ्यात हवा प्रदूषित का होते? त्याचा शरीरावर कोणता परिणाम होतो?



हिवाळ्यात व्यायाम करणाऱ्यांचे आणि मॉर्निंग वॉकला जाणाऱ्यांचे प्रमाण अधिक असते. पण खरंच ते उपकारक आहे की, अपकारक? हिवाळ्यात हवा अधिक प्रदूषित का होते? हिवाळ्यामध्ये हवेच्या तापमानामध्ये जे बदल होतात, त्यांच्या परिणामी गरम हवेचा एक थर थंड हवेच्या थरावर तयार होतो, जो एखाद्या आवरणासारखा काम करून हवेमधील प्रदूषित घटकांना पृष्ठभागावरच दाबून ठेवतो. असा गरम हवेचा थर का तयार होतो याचे पहिले कारण म्हणजे, हिवाळ्यातल्या रात्री तापमान खूप खाली उतरते. त्यामुळे पृथ्वीच्या पृष्ठभागाचे तापमान सुद्धा घटते. पृष्ठभागाच्या निकट असलेली हवा अधिक थंड होते. या थंड हवेच्या थरांमध्येच गरम हवेचा थर जमतो किंवा अडकतो. दुसरं महत्त्वाचं कारण म्हणजे थंड हवा ही मुळातच तुलनेने अधिक घन आणि साहजिकच अधिक जड असते. या हवेचा मोठा असलेला आकार आपल्या वजनामुळे खाली घसरतो आणि पृथ्वीच्या थंड पृष्ठभागाजवळ गेल्यावर अधिकच थंड होतो. त्या थंड हवेच्या थरांमध्ये गरम हवेचा थर अडकतो. विशेषतः डोंगरांच्या मध्ये वसलेल्या शहर- गावांमध्ये असे होते. हवेचा मोठा आकार डोंगरांवरून चक्रे खाली घरांजळतो आणि डोंगरांच्यामध्ये अडकून पृष्ठभागावर जाऊन विसावतो. तिसरं कारण म्हणजे एकमेकांच्या निकट असलेले शीत व उष्ण प्रदेश. अशा ठिकाणी थंड व गरम हवा परस्पर संपर्कात आल्यावर घन व जड असलेली थंड हवा हलक्या असलेल्या गरम हवेला वर ढकलते आणि पुढील प्रक्रिया वरीलप्रमाणेच घडते. यामध्ये गरम हवेचा थर खालच्या थंड हवेला बाहेर निसटू देत नाही आणि त्या पृष्ठभागाजवळील थंड हवेमध्ये तिथे जमलेले वाहने, कारखाने, घरगुती उपकरणे वगैरेंमधून होणार्या घातक वायू- उत्सर्जनामधील विविध विषारी घटक तसेच दबून राहतात. एखादा मोठ्या आकाराच्या अदृश्य तंबूमध्ये हवा अडकली तर त्यामधील विषारी घटक तिथेच जमून राहतील तसेच इथे सुद्धा होते आणि हवा अधिक प्रदूषित होते. अर्थातच हे अधिक लोकसंख्येच्या, अधिक वाहने असलेल्या शहरांमध्ये आधिक्याने अनुभवास येते. अशा शहरांमधील लोकांनी हिवाळ्यात पहाटे- पहाटे फिरायला जाणे आरोग्यास उपकारक तर होणार नाहीच, उलट बाधक होऊ शकेल. बरं, हा मुद्दा केवळ अधिक लोकसंख्येच्या शहरांनाच लागू होतो असंही समजू नये. लहान आकाराच्या गावांमध्ये सुद्धा हिवाळ्यात हवा अधिक प्रदूषित होते, ज्याचे कारण वेगळे असते. उत्तर महाराष्ट्र, उत्तर भारत व हिमालयानजीकचे प्रदेश जिथे हिवाळ्यात कडाक्याची थंडी पडते अशा प्रदेशांमध्ये थंडीचे निराकरण करण्यासाठी घरांमध्ये, शेतावर किंवा जिथे लोक एकत्र येतात अशा सर्व जागी शेकोटी केली जाते. पाणी तापवण्यासाठी ज्या बंबाचा उपयोग केला जातो त्यासाठी आणि अन्न शिजवण्यासाठी चुलीचा उपयोग होत असल्यास त्यासाठी सुद्धा लाकूडफाटा खूप मोठ्या प्रमाणात जाळला जातो. लाकूडफाट्याबरोबरच सुके गवत, पालापाचोळा, लाकडाचा भुसा, जुने फर्निचर, टायर वगैरे वेगवेगळे पदार्थ जाळले जातात, जे हवा प्रदूषित करतात. या सर्व पदार्थांच्या ज्वलनामधून तयार होणारे पार्टिक्युलेट मॅटर (पीएलसीआरएस) ही घटक अतिशय सूक्ष्म असतात आणि हवेमधून आपल्या फुफ्फुसांमध्ये शिरून शरीरावर घातक परिणाम करतात. हिवाळ्यात हवा प्रदूषित होण्याची ही महत्त्वाची कारणे आहेत. दुर्दैवाने हिवाळ्यात विविध पदार्थांच्या ज्वलनामुळे होणारे हवेचे प्रदूषण आपल्या देशामध्ये आधिक्याने होते.

सम्यक कोकण कला संस्थेच्या दिनदर्शिकेचा प्रकाशन सोहळा आनंदराज आंबेडकर यांच्या हस्ते संपन्न

मुंबई :- कलावंतांची मातृसंस्था म्हणून विख्यात असणाऱ्या सम्यक कोकण कला संस्थेच्या नवीनतम दिनदर्शिकेचे प्रकाशन सोहळा बौद्धजन पंचायत समितीचे सभापती, रिपब्लिकन सेनेचे राष्ट्रीय अध्यक्ष, पीपल्स एज्युकेशन सोसायटीचे चेअरमन, इंदू मिलचे प्रणेते सरसेनानी आनंदराज आंबेडकर यांच्या हस्ते छत्रपती शिवाजी पार्क, चैत्यभूमी येथे संपन्न झाला. सदर प्रसंगी संस्थेचे अध्यक्ष मंदार कवाडे व नवनिर्वाचित कार्यकारिणी उपस्थित होती, त्यावेळी आनंदराज आंबेडकरांनी सम्यक कला संस्थेस शुभेच्छा देताना सदर दिनदर्शिका ही केवळ दिनदर्शिका नसून डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांचा प्रत्येक दिवसरात्र भारतीय प्रजासत्ताक राष्ट्रच्या प्रत्येक नागरिकांसाठी किती महत्त्वाची ठरली याचा



प्रत्यय देणारी साक्षात्कार आहे, सम्यक कला संस्थेने दिनदर्शिकेची रचना करतानाच बाबासाहेबांच्या प्रत्येक दिवसाचे महत्त्व त्यात नमूद केले आहे त्यासोबतच काळाच्या ओघात विस्मृतीत चाललेल्या आंबेडकरांची चळवळीतील अगणित साहित्यिक, कवी, गायक, जलसेकार, कव्वाल, वादक यांच्या जन्मताराखा व स्मृतिदिन नमूद करून त्यांना पुन्हा काळाच्या पटावर पुनर्जीवित करण्याचा

स्तुत्य उपक्रम ही राबविण्यात आला आहे हे थोडथोडक नसून एका नवनिर्मातीची मुहूर्तमेढ आहे अशा शब्दात कोडकोतुक केले. संस्थेचे कार्याध्यक्ष भगवान साळवी व संस्थेचा दिनदर्शिका छापण्याचा मानस अध्यक्ष मंदार कवाडे व नवनिर्वाचित समितीने पूर्ण केल्याबद्दल त्यांचेही कौतूक होत आहे, सदर दिनदर्शिका मूर्तपुता साकार होण्यासाठी संस्थेचे उपाध्यक्ष मुकुंद तांबे, विनोद धोत्रे, सचिव नरेश शिंदे, सहसचिव प्रविण मोहिते, खजिनदार सुभाष सावंत, कार्याध्यक्ष भगवान साळवी आदींनी अथक परिश्रम घेतले तसेच बहुतांश कलावंतांनी जाहिरतींद्वारे हातभार लावावा तसेच रायजिंग फॅसिलिटी मॅनेजमेंट कंपनीचे संचालक अशोक कवाडे यांनी विशेष सहाय्य केले त्या सर्वांचे संस्थेच्या वतीने अध्यक्ष मंदार कवाडे यांनी आभार मानले.

विष्णुदेव साय यांचा १३ डिसेंबरला शपथविधी

रायपूर : छत्तीसगडचे नवनिर्वाचित मुख्यमंत्री विष्णुदेव साय १३ डिसेंबर रोजी पद आणि गोपनीयतेची शपथ घेणार आहेत. यावेळी पंतप्रधान नरेंद्र मोदींसह अनेक केंद्रीय मंत्री साय यांच्या शपथविधी सोहळ्याला उपस्थित राहणार आहेत. याशिवाय विष्णुदेव साय यांच्या शपथविधी सोहळ्यात भाजपशासित राज्यांचे सर्व मुख्यमंत्रीही उपसत राहण्याची शक्यता आहे. रायपूर येथील सायन्स कॉलेजच्या मैदानावर दुपारी २ वाजता शपथविधी होणार आहे. छत्तीसगडमध्ये भारतीय जनता पक्षाने (भाजप) रविवारी विष्णुदेव साय यांची विधिमंडळ पक्षाच्या नेतेपदी निवड केली. भाजपने सांगितले आहे की, पक्षाच्या राज्य मुख्यालयात ५४ नवनिर्वाचित आमदारांच्या बैठकीदरम्यान ५९ वर्षीय साय यांची भाजप विधिमंडळ पक्षाच्या नेत्याची निवड करण्यात आली. बैठकीनंतर, साय यांच्या नेतृत्वाखाली भाजप आमदारांच्या शिष्टमंडळाने राज्यात पुढील सरकार स्थापन करण्याचा दावा



कोणत्या वयोगटात मानेचे आजार जास्त दिसतात?



मोबाइलच्या अतिवापरामुळे मानेचे आजार दिवसेंदिवस वाढत आहेत आणि भविष्यात याचे प्रमाण आणखी वाढण्याची शक्यता आहे. या संदर्भात डॉ. वैभवी वाळिम्बे यांनी लोकसत्ता डॉटकॉमशी बोलताना सविस्तर माहिती दिली. मोबाइल हा आज माणसाच्या जीवनाचा महत्त्वाचा भाग झालेला आहे. लहानांपासून मोठ्यांपर्यंत सर्वांच्याच हातात मोबाइल दिसतो. सकाळी उठल्यापासून रात्री झोपेपर्यंत मोबाइल तिन्हीत्रिकाळ आपण वापरत असतो. मात्र, कोणत्याही गोष्टीचा अतिरेक चांगला नाही असं म्हटलं जातं. मोबाइलच्या बाबतीतसुद्धा ही गोष्ट प्रकटाने जाणवते. मोबाइलच्या अतिवापरामुळे अनेक शारीरिक आणि मानसिक समस्या सध्या भेडसावत आहेत. अनेक जणांना दिवसरात्र मोबाइल वापरल्यामुळे शरीराची दुखणी वाढली आहेत. मोबाइलचा सर्वात जास्त परिणाम हा मानेवर होतो. मोबाइलच्या अतिवापरामुळे मानेचे आजार दिवसेंदिवस वाढत आहेत आणि भविष्यात याचे प्रमाण आणखी वाढण्याची शक्यता आहे. या संदर्भात फिजिओथेरेपिस्ट डॉ. वैभवी वाळिम्बे यांनी लोकसत्ता डॉटकॉमशी बोलताना सविस्तर माहिती दिली. डॉ. वैभवी वाळिम्बे सांगतात, मोबाइलचा वापर कोणत्या स्थितीत केला जातो, यावर बऱ्याच गोष्टी अवलंबून आहेत. जास्तीत जास्त लोक फोन हातामध्ये धरून मान वाकवून फोनकडे पाहतात. जशी जशी आपली मान पुढे वाकते, तसे आपल्या डोक्याचं वजन त्या मानेच्या मणक्यावर पडते. जेवढी मान खाली झुकलेली असेल तेवढं हे वजन वाढत जातं. सरळ मान ठेवून आपण बसलो तर मानेच्या मणक्यावर येणारे चेहऱ्याचे आणि डोक्याचे वजन हे कमी असतं. जर खूप वेळ मान खाली करून फोन बघत बसलो तर मणक्यावर येणारे चेहऱ्याचे वजन आणि डोक्याचे वजन वाढते. दुर्दैवाने बरेच लोक त्याच स्थितीत फोन वापरतात. फार कमी लोक आहेत की जे काळजीपूर्वक डोक्याच्या सरळ दिशेन फोन ठेवून मोबाइल पाहतात. जर खूप वेळ मान खाली करून फोन बघत बसलात, तर मानेच्या मागच्या बाजूचे स्नायू सतत ताणले जातात आणि मानेच्या समोरच्या बाजूचे स्नायू म्हणजेच गळ्याच्या बाजूचे स्नायू कायम संकुचित स्थितीत राहतात. यामुळे मानेच्या ठिकाणी चरबी निर्माण होणे, मान लहान वाटणे इत्यादी समस्या जाणवतात. मागचे स्नायू कायम ताणले गेल्यामुळे मानेवर खूप ताण येतो आणि त्यामुळे मान दुखायला लागते. डॉ. वैभवी वाळिम्बे यांनी मानेच्या आजाराचे काही प्रकार सांगितले आहेत ते खालीलप्रमाणे - मानेच्या दोन मणक्यांमध्ये गादीशी संबंधित आजारांचा एक वर्ग असतो. दुसरा म्हणजे, मानेच्या गादीमुळे जर एखादी नस दाबली गेली तर हातामध्ये मुंया येणे, हात जड होणे, हात सुन्न पडणे हे प्रकार होतात. तिसरा प्रकार म्हणजे यामध्ये तुमच्या मणक्याशी काहीही संबंध नसतो, पण आजूबाजूचे स्नायू दुखावले गेले तर त्याला नॉन स्पेसिफिक नेक पेन असंही म्हणतात. टेकस्ट नेक हा आणखी एक प्रकार आहे, जेव्हा मान खाली वाकवून हातातील मोबाइलकडे तुम्ही पाहता, तेव्हा मानेवर ताण पडतो आणि डोकेदुखी, मानदुखी, खांद्या आणि हात दुखतात. याशिवाय धास घेण्यास त्रास होऊ शकतो. हे आजार फक्त मोबाइलच्या वापरामुळे

होतात असे नाही, पण मोबाइल हे त्यातलं एक कारण असू शकतं. इतर अवयवांवर होणारा परिणाम डॉ. वैभवी वाळिम्बे सांगतात. शरीराच्या एका भागातील वेदनांचा हळू हळू त्याच्या अवती भोवती असणाऱ्या भागांवर परिणाम होतो. मानेच्या दुखण्यामध्ये पाठीचा वरचा भागसुद्धा या दुखण्यामध्ये समाविष्ट होत जातो आणि वरच्या पाठीचा भार हळू हळू वाढत जातो आणि जे दुखणं मानेपासून सुरू झाले ते हळू हळू खाली उतरत आपल्या पाठीपर्यंत जाते. जे लोक एकाच स्थितीत खूप वेळ बसतात, फक्त मोबाइलसाठी नाही तर लॅपटॉप वापरणारे किंवा जे सातत्याने सिस्टीम समोर बसून काम करतात, त्या लोकांच्या हातामध्येसुद्धा ताकद नसते. वस्तू हातामधून पडणे, मान दुखल्यानंतर आपोआप हाताच्या बोटांमध्येसुद्धा मुंया येणे, हात सुन्न पडणे असे प्रकार होऊ शकतात. कोणती काळजी घेणे आवश्यक? डॉ. वाळिम्बे पुढे सांगतात, मान कधीही एकाच स्थितीत १५ ते २० मिनिटांपेक्षा जास्त ठेवू नये. १५-२० मिनिटांनंतर स्थिती बदलणे आवश्यक आहे. ज्याप्रमाणे नियमित व्यायाम करणे, जिममध्ये जाणे, चालणे गरजेचे आहे; त्याचप्रमाणे मानेच्या स्नायूंचे काही विशिष्ट व्यायाम असतात, ते करणेसुद्धा खूप जास्त गरजेचे आहे. त्यामुळे स्थायूंची स्ट्रेंथ वाढते. पाठीच्या वरच्या भागासाठीसुद्धा व्यायाम करणे आवश्यक आहे. आहारामध्ये भरपूर पाणी पिणे, प्रोटीन्स घेणे, बी १२ चे प्रमाण वाढविणे या गोष्टी फायदेशीर असतात, पण १५-२० मिनिटांनंतर मानेची स्थिती बदलणे आणि व्यायाम करणे याकडे चुकूनही दुर्लक्ष करू नका. झोपलेल्या अवस्थेत मोबाइल पाहणे हे कितपत चांगले आहे? डॉ. वाळिम्बे सांगतात, रात्रीच्या वेळी झोपेच्या एक-दोन तास आधी मोबाइल वापरू नये, पण अत्यावश्यक काम असतं तर झोपून फोन न पाहिलेलाच बरा आहे. कारण यामुळे मानेवर आणि डोक्यावर ताण येतो, पण यापेक्षा जास्त महत्त्वाचं म्हणजे मोबाइलच्या निळ्या

प्रकाशामुळे झोपेवर होणारा परिणाम जास्त धोकादायक असतो. या गोष्टी सतत होत गेल्या तर त्याचे परिणाम गंभीर दिसायला लागतात. त्यामुळे फोन झोपताना न वापरलेला अधिक चांगला आहे. पण, तुम्हाला फोनवर अत्यावश्यक काम करायचं असेल तर फोन हातात घेऊन डोक्याच्या सरळ रेषेत ठेवून जे काही काम करायचं आहे ते करावे आणि नंतर फोन बाजूला ठेवून झोपले तर अधिक चांगले. तुम्हाला मनोरंजन म्हणून फोन वापरायचा असेल तर मोबाइलपेक्षा लॅपटॉपवर मनोरंजनाच्या गोष्टी पाहाव्यात. कारण लॅपटॉपचा स्क्रीन खूप मोठा असतो आणि त्यामुळे मानेवर ताण येत नाही. मोबाइल स्ट्रॅस मिळतात, ज्यामुळे डोक्याच्या सरळ दिशेत पाहता येते. तंत्रज्ञानाच्या या नवीन पर्यायांचा तुम्ही फायदा घेऊ शकता. कोणत्या वयोगटात मानेचे आजार जास्त दिसतात? डॉ. सांगतात, मी माझ्या व्यावसायिक जीवनात सर्वात जास्त मानेचे आजार २० ते ४५ या वयोगटामध्ये बघितले. करोनामध्ये मानेच्या आजाराचे रुग्ण वाढत गेल्याचे आमच्या लक्षात आले. इजिप्शनर्स, विशेषतः ज्यांचे घरून काम करायचे ते आमचे रुग्ण होते. मानदुखीचा त्रास १ ते १० वर्ष वयोगटातील मुलांनासुद्धा जाणवू शकतो. किती वेळ आणि किती सातत्याने हे मूल फोन वापरत आहे, हे यावर अवलंबून आहे. लहान मुलांना जर आता त्रास होत असेल, तर हा त्रास भविष्यात वाढू शकतो, असे त्या म्हणाल्या. डॉ. वाळिम्बे बदलत्या तंत्रज्ञानासंदर्भात बोलतात, मी स्वतः डॉक्टर आहे. माझा ठाम विश्वास आहे की, माफकपणा ही गुरुकिल्ली आहे. पूर्णपणे तंत्रज्ञानाच्या आहारी जाणे किंवा २० वर्षांपूर्वीचं आयुष्य चांगलं होतं असं म्हणणं, या दोन्ही गोष्टी चुकीच्या आहेत. मला असे वाटते की, कुठेही आपण यात समन्वय साधला पाहिजे. यामुळे आपल्याला दोन्ही गोष्टी सहज मिळवता येतील. जेव्हा माझ्याकडे रुग्ण येतात, विशेषतः इजिप्शनर्स, त्यांना मी सांगते की हे काम करू नका किंवा ब्रेक घ्या. तेव्हा ते सांगतात की, कितीही इच्छा असली तरी आम्ही हे करू शकत नाही. तेव्हा त्यांना मी विचारते की, नवीन तंत्रज्ञानामुळे खूप बदल होताहेत, खूप वेळ बसावे लागते, तुम्ही हे सर्व बदल स्वीकारले, पण त्यानुसार तुम्ही तुमच्या व्यायामात बदल केले का? शारीरिक हालचालींमध्ये त्यापटोने वाढ केली का? खरं तर आपण फक्त तंत्रज्ञानाचं ओझं वाढवत आहोत. पण, आपण आपली शारीरिक हालचाल आणि व्यायाम कमी कमी करत आहोत. यात आपण समन्वय साधणे अत्यावश्यक आहे. तुम्ही किती आहारी जाताय, यावर हे सर्व अवलंबून आहे. डॉ. वाळिम्बे सांगतात, सर्वात आधी कामासाठी आणि काही मर्यादेपर्यंत मनोरंजनासाठी मोबाइल वापरणे हे ठीक आहे, पण वापरत असताना आहारी जाणे योग्य नाही. मोबाइलच्या वापरावर व वेळेवर मर्यादा असणे आणि कसा वापर करतोय, कोणत्या गोष्टींसाठी करतोय हे समजून घेणे गरजेचे आहे. फिजिओथेरेपिस्ट म्हणून मला आश्चर्य वाटतं, जेव्हा लोक मला विचारतात की आम्ही किती दिवस व्यायाम करायचा? या प्रश्नाला उत्तरच नाही. हा प्रश्न विचारणे म्हणजे असे आहे की, आम्ही किती दिवस जेवायचे? एक डॉक्टर म्हणून मी बघते तेव्हा कळते की, व्यायाम अजूनही हा माणसाच्या आयुष्याचा भाग होत नाही.

चंद्रकांत (दादा) जगताप यांचा

अभिष्टुचिंतन सोहळा उत्साहात साजरा

नवी मुंबई / कॅ. एच. हनवते :- नेरूळ येथील जेष्ठ नागरीक भवन येथे महाराष्ट्र रिपब्लिकन उद्योग फेडरेशन (म. प्रदेशाध्यक्ष) : चंद्रकांत (दादा) जगताप यांचा ५० वा वाढदिवस अभिष्टुचिंतन सोहळा उत्साहात साजरा करण्यात आला. त्यावेळी (आरपीआय) मुंबई प्रदेश अध्यक्ष : सिध्दार्थ कासार, महीला प्रमुख सिलाताई गंगुडे, लोकजनशक्ती पार्टी चे अध्यक्ष : रवीभाऊ गरूड यांनी तथागत भगवंत गौतम बुद्ध यांची मुर्ती भेट देऊन वाढदिवसाच्या हार्दिक शुभेच्छा दिल्या. या वेळी पॅंथर नेते दिलीप दादा जगताप, पॅंथर नेते सुरेश दादा केदार, नवी मुंबई जिल्हाध्यक्ष महेश खरे, सिद्राम ओहोळ, माजी महापौर : सुधाकर सोनवणे इत्यादी नेते, पदाधिकारी व आंबेडकरी चळवळीतील सामाजिक संघटनेचे आनेक मान्यवरांनी उपस्थित रहावून चंद्रकांत (दादा) जगताप यांना वाढदिवसाच्या हार्दिक शुभेच्छा दिल्या. या रंगारंग कार्यक्रमात बुद्ध भिम गीतांचा प्रबोधनात्मक बहारदार कार्यक्रम सादर करण्यात आला. या वाढदिवसाच्या प्रसंगी महाराष्ट्राच्या सुप्रसिद्ध महागायीका : सिमाताई



पाटील, जॉली मोरे उपस्थित होते. स्पंदन प्रस्तुत निवेदक : प्रशांत मोहिते सह महागायक : चंद्रकांत प्रल्हाद शिंदे, शिरीष पवार यांनी आपल्या गित गायनातून श्रोत्यांची मने जिंकली. चंद्रकांत

(दादा) जगताप यांना वाढदिवसाची भेट म्हणून उपस्थित महागायीका : सिमाताई पाटील, जॉली मोरे, महागायक : चंद्रकांत प्रल्हाद शिंदे, कवी : दाजी बिडकर

यांना दैनिक महावृत्त विशेषांक भेट देताना नवी मुंबई पत्रकार कल्याणराव हनवते यांचे दुर्नीळ छायाचित्र.

संभाजी कॉलेजमध्ये विशेष मतदार नोंदणी



मुळ/महेंद्र आल्टे: जिल्हाधिकारी तथा जिल्हा निवडणूक अधिकारी व वरिष्ठ अर्थ फाउंडेशन या संस्थेच्या संयुक्त विद्यमाने दिनांक ०५/१२/२०२३ ते ०७/१२/२०२३ या कालावधीत संभाजी कॉलेज येथे विशेष मतदार नोंदणी सुरु आहे. ज्या विद्यार्थ्यांचे मतदान यादीत नाव नाही अशा सर्व विद्यार्थ्यांनी मतदान नोंदणी करून घ्यावी असे आवाहन प्र. प्राचार्य डॉ. आर.एफ. आंबाड यांनी केले आहे. नोडल अधिकारी प्रा. डी. आर. चव्हाण, प्रा. डॉ.एम.व्ही. चावरे, प्रा. डॉ.जी.एम.भगत आदी मतदार नोंदणी करण्याचे काम पाहत आहेत. तसेच ही विशेष मतदार नोंदणी यशस्वी व्हावी यासाठी वरिष्ठ फाउंडेशन संस्थेचे जिल्हा समन्वयक श्री. आकाश सोनकांबळे यांचे वेळोवेळी मौलिक स्वरूपाचे मार्गदर्शन मिळत आहे. तसेच बीएलओ म्हणून श्री. पोतदार सर व शेळके सर काम पाहत आहेत.

बसवंतपूर्मध्ये विकसित भारत संकल्प यात्रेला प्रतिसाद जिल्ह्यातील जास्तीत जास्त लाभार्थ्यांना शासकीय योजनांचा लाभ देण्याचा प्रयत्न- जिल्हाधिकारी वर्षा ठाकूर-घुगे

लातूर, दि. ११ (जिमाका) : केंद्र शासनाच्या योजनांचा जास्तीत जास्त लाभ जिल्ह्यातील नागरिकांना देण्यासाठी प्रयत्न करण्यात येत आहे. विकसित भारत संकल्प यात्रेच्या माध्यमातून शासकीय योजनांची माहिती देण्यासोबतच वंचित लाभार्थ्यांची नोंदणी करण्यावर भर देण्यात आल्याचे जिल्हाधिकारी वर्षा ठाकूर-घुगे यांनी सांगितले. बसवंतपूर् येथे विकसित भारत संकल्प यात्रेनिमित्त आयोजित कार्यक्रमात जिल्हाधिकारी ठाकूर-घुगे बोलत होत्या. जिल्हा नगरपालिका प्रशासनाचे सह आयुक्त रामदास कोकरे, सरपंच पावन जाधव, लातूर शहर महानगरपालिकेचे वैद्यकीय अधिकारी

डॉ. महेश पाटील, रुक्मानंद वडगावे, लक्ष्मण जाधव, ग्रामसेवक शंकर भोसले यावेळी उपस्थित होते. विकसित भारत संकल्प यात्रेमध्ये जिल्ह्यात ग्रामीण व शहरी भागातील नागरिकांना केंद्र शासनाच्या योजनांची चित्रस्थाच्या माध्यमातून माहिती दिली जात आहे. यासोबतच अद्याप लाभ न घेतलेल्या लाभार्थ्यांची नाव नोंदणीही करण्यात येत असून यामाध्यमातून जास्तीत जास्त लाभार्थ्यांना केंद्र शासनाच्या योजनांचा लाभ देण्यासाठी प्रयत्न करण्यात येत असल्याचे जिल्हाधिकारी श्रीमती ठाकूर-घुगे यांनी सांगितले. यावेळी विकसित भारत संकल्प यात्रेच्या



माध्यमातून दीनदयाळ अंत्योदय योजना, देण्यात आली. तसेच नागरिकांना प्रधानमंत्री आवास योजना, आयुष्मान भारत कार्डचे वितरण भारत- प्रधानमंत्री जनआरोग्य योजना, उज्वला योजना आदी योजनांची माहिती

पशुसंवर्धन विभागाच्या राज्यस्तरीय आणि जिल्हा वार्षिक योजनांसाठी अर्ज करण्यास १५ डिसेंबरपर्यंत मुदतवाढ

लातूर, दि. ११ (जिमाका): सन २०२३-२०२४ या वित्तीय वर्षातील पशुसंवर्धन विभागाच्या राज्यस्तरीय नाविष्यपूर्ण योजना व जिल्हास्तरीय योजनेतर्गत लाभार्थ्यांना अर्ज र.हरहरली या प्रणालीवर अर्ज भरण्यासाठी १५ डिसेंबरपर्यंत मुदतवाढ देण्यात आली आहे. सदर वेळापत्रकानुसार सन २०२३-२०२४ साठी ऑनलाईन अर्ज स्विकारणे व जुने लाभार्थ्यांमार्फत कागदपत्रे अपलोड करणे आणि जिल्हास्तारावर कागदपत्रे पडताळणी करून निवड करण्यासाठी १५ वर्षासाठी र.हरहरली या प्रणालीवर अर्ज स्वीकरण्यात येत आहेत. नवीन वेळापत्रकानुसार १५ डिसेंबर, २०२३ सन २०२३-२४ साठी ऑनलाईन अर्ज स्वीकारण्याचा कालावधी. १६ व १७ डिसेंबर, २०२३ पर्यंत डाटाबॅकअप करणे,

१८ ते २० डिसेंबर, २०२३ दरम्यान लाभार्थ्यांची रॅडमायझेशन पध्दतीने प्राथमिक यादी तयार करण्यात येईल. २१ डिसेंबर, २०२३ राखीव एक दिवसाचा कालावधी, २२ ते २६ डिसेंबर, २०२३ दरम्यान नवीन प्राप्त अर्जांच्या अनुषंगाने जिल्हास्तारावर कागदपत्रे पडताळणी करून निवड करण्यात येईल. २७ ते २९ डिसेंबर, २०२३ दरम्यान सर्व लाभार्थ्यांमार्फत कागदपत्रातील त्रुटी पूर्तता करण्यात येईल. ३० डिसेंबर, २०२३ रोजी कागदपत्रे अंतिम पडताळणीसाठी होईल. दि. ३१ डिसेंबर, २०२३ रोजी पात्र अंतिम लाभार्थी यादी तयार करण्यात येईल, असे पशुसंवर्धन विभागाने कळविले आहे. असा एकूण ५३ दिवसांचा कालावधी असणार आहे.

लातूर जिल्ह्यात राष्ट्रीय लोकअदालतीमध्ये निकाली निघाला १९७७ चा दावा!

लातूर, दि. १० (जिमाका) : राष्ट्रीय विधी सेवा प्राधिकरण आणि महाराष्ट्र राज्य विधी सेवा प्राधिकरण यांच्या आदेशानुसार जिल्हा व सत्र न्यायालयात जिल्हा विधी सेवा प्राधिकरणाच्यावतीने रविवारी राष्ट्रीय लोकअदालत आयोजित करण्यात आली होती. यामध्ये १९७७ मध्ये दाखल झालेला एक दावा तडजोडीने सोडविण्यात आला. तसेच एकूण एक हजार २७ दावे निकाली काढण्यात आले. राष्ट्रीय लोकअदालतीमध्ये मोटार अपघात, नुकसान भरपाई प्रकरणे, कौटुंबिक न्यायालय, वग्राहकमंच प्रकरणे, भू-संपादन, १३८ एन.आय. अॅक्ट, कौटुंबिक हिंसाचार प्रकरणे, लवाच, हिंदू विवाह कायदांतर्गत प्रकरणे व कोर्टात प्रलंबित असलेली तडजोड पात्र दिवाणी व फौजदारी प्रकरणे ठेवण्यात आलेली होती. तसेच वादपूर्व प्रकरणांमध्ये सर्व बँकांची वसुली दावे, वित्त संस्था तसेच भ्रमणध्वनी कंपनी भारत संचार निगम लिमिटेड यांची रकम वसुली बाबतची प्रकरणे ठेवण्यात आलेली होती. सन १९७७ मध्ये दोन गाढव चोरीच्या प्रकरणांमध्ये दाखल दावा आरसीसी क्र. १३५६/१९७७ राष्ट्रीय लोकअदालतीमध्ये निकाली काढण्यात आले. यामध्ये फिर्दाद्या नातवाद्वारे करण्यात आलेल्या तडजोडीने हे प्रकरण निकाली काढण्यात

आले. इन्शुरन्स कंपन्यांचा उत्स्फुर्त प्रतिसाद मिळाला. इफको-टोकियो जनरल इन्शुरन्स कंपनीच्या एम.ए.सी.पी. क्र. १/२०२३ या प्रकरणात १६ लाख ९० हजार रुपयांमध्ये तडजोड करण्यात आली. या प्रकरणात अर्जदाराचे वकील अॅड. एस. एस. हूले व प्रतिवादीचे वकील अॅड. एस. जी. डोईजोडे यांनी काम पाहिले. या पॅनलवर पॅनल प्रमुख म्हणून जिल्हा न्यायाधीश-३ डी. बी. माने लातूर व पॅनल पंच म्हणून अॅड. आर. आर. डांगे यांनी काम पाहिले. तसेच इतर इन्शुरन्स कंपन्यांचे वकील यांनी राष्ट्रीय लोकअदालतीला उत्स्फुर्त प्रतिसाद दिला. विशेष दिवाणी दावा २२५/२०२३ या प्रकरणांमध्ये दिव्यांग अर्जदाराच्या दिवाणी प्रकरणांमध्ये रागद्वेषातून झालेली भाड्यां सामोपचाराने मिटविले व हा दावा तडजोडी निकाली काढण्यात आला. या प्रकरणात अर्जदारातर्फे पठाण बरकत आय व प्रतिवादीतर्फे ए. एम. शेख यांनी काम पाहिले. या पॅनलवर सह. दिवाणी न्यायाधीश व. स्तर एस. एन. भोसले आणि पॅनल मॅबर अॅड. ए. सी. घेवारे यांनी काम पाहिले. राष्ट्रीय लोक अदालतीमध्ये आधुनिक तंत्रज्ञानाचा पुरेपूर वापर करण्यात आला. त्यामुळे यु. के. या देशात स्थायी असलेले पक्षकार यांची व्हीडीओ कॉन्फरन्सींगद्वारे उपस्थिती नोंदविण्यात आली. संक्षिप्त

फौजदारी खटला क्र. १५८५/२०२० या प्रकरणांमध्ये १ लाख ८१ हजार ५०० रुपये इतक्या रकमेची तडजोड झाली. या प्रकरणांमध्ये अर्जदाराचे वकील अॅड. येरटे शांतेश्वर एम. आणि प्रतिवादीतर्फे अॅड. एम. एफ. पटेल यांनी काम पाहिले. या पॅनलवर दुसरे सह दिवाणी न्यायाधीश व स्तर. जे. सी. डेंगळे व पॅनल पंच अॅड. एस. पी. रणदिवे यांनी काम पाहिले. तसेच या लोकअदालतीमध्ये पॅनल वर अॅड. एस. पी. फड, अॅड. आर. आर. डांगे, अॅड. ए. सी. घेवारे, अॅड. एस. पी. रणदिवे, अॅड. टी. एन. इटकरी, अॅड. ए. एस. जोशी, अॅड. एम. ए. काझी, अॅड. यु. एन. राऊत, यांनी पॅनल पंच म्हणून कामकाज पाहिले. लोकअदालत यशस्वी करण्यासाठी जिल्हा विधी सेवा प्राधिकरणाच्या सचिव एस. डी. अवसेकर सर्व न्यायाधीश, बार कॉन्सिल ऑफ महाराष्ट्र आणि गोवाचे सदस्य अॅड. आण्णाराव जी. पाटील, जिल्हा वकिल मंडळाचे अध्यक्ष अॅड. महेश बामनकर, उपाध्यक्ष गजानन यु. चाकुरकर, सचिव अॅड. प्रदिपसिंह टी. गंगणे, महिला सचिव हर्षला जी. जोशी व इतर पदाधिकारी तसेच जिल्हा सरकारी वकील मंडळ, लातूर व न्यायालयीन कर्मचाऱ्यांनी परिश्रम घेतले.

जिल्हा वार्षिक योजनांसाठी अर्ज करण्यास १५ डिसेंबरपर्यंत मुदतवाढ

लातूर, दि. ११ (जिमाका): साहित्यरत्न लोकशाहीर अण्णाभाऊ साठे विकास महामंडळांमार्फत मांग व मातंग १२ पोटे जातीतील विद्यार्थ्यांना शैक्षणिक अभ्यासक्रमासाठी अर्थसहाय्य करण्यात येते. यासाठी एन.एस.एफ. डी.सी. दिल्ली महामंडळांमार्फत येत असलेली शैक्षणिक कर्ज योजना सन २०२३-२०२४ पूर्ववत सुरु झाली आहे. या शैक्षणिक कर्ज योजनेसाठी देशांतर्गत शिक्षणासाठी ३० लाख रुपये व परदेशांतर्गत शिक्षणासाठी रुपये ४० लाख रुपयेपर्यंत कर्जाची मर्यादा आहे. महामंडळाने शिफारस केलेल्या अर्जांनुसार लाभार्थीनिहाय निधी एन.एस.एफ.डी.सी.कडून उपलब्ध करून देण्यात येतो. परदेशांतर्गत व विदेश शिक्षणासाठी रुपये ३ लाख रुपये उत्पन्न मर्यादा आहे. १ ऑक्टोबर, २०२३ अन्वये देशांतर्गत शैक्षणिक कर्जासाठी रुपये व्याजदर आहे. महिला लाभार्थ्यांसाठी ५.५ व रुपये पुरुष लाभार्थ्यांसाठी ६ टक्के व्याजदर आहे. तसेच विदेशी शैक्षणिक कर्जासाठी रुपये महिला लाभार्थ्यांसाठी ६.५ टक्के व रुपये पुरुष

लाभार्थ्यांसाठी ७ टक्के व्याजदर असेल. रुपये १० लाखापर्यंतचे कर्ज परतफेडीचा कालावधी १० वर्षांचा असेल रुपये १० लाखापेक्षा जास्तीचे कर्ज परतफेडीचा कालावधी १२ वर्षांचा असेल. शिक्षण पूर्ण होवून ६ महिन्यांनी किंवा नोकरी लागल्यानंतर यापैकी जे आगोदर होईल, तेंव्हापासून परतफेडीचा सुरुवात होईल. शैक्षणिक कर्ज अभ्यासक्रमाची यादी अभियांत्रिकी (डिप्लोमा/डिग्री), फार्मसी (बी.ई., एम.टेक., एम.ई.), आर्किटेक्चर (बी. आर्कि., एम. आर्कि.), मेडिकल (एमबीबीएस/एमडी/एमएस), बायोटेक नॉलॉजी/मायक्रोबायोलॉजी/क्लिनिकल टेक्नॉलॉजी (डिप्लोमा/डिग्री), फार्मसी (बी. फार्म., एम. फार्म), डेंटल (बीडीएस, एमडीएस), फिजिओथेरेपी (बी.एससी, एम.एससी),पॅथॉलॉजी (बी. एससी, एम.एससी), नर्सिंग (बी.एससी, एम.एससी), माहिती तंत्रज्ञान (बीसीए, एमसीए), व्यवस्थापन (बीबीए, एमबीए), हॉटेल व्यवस्थापन आणि कॅटरिंग तंत्रज्ञान (पदवी, पदव्युत्तर), विधी (एलएलबी,

एलएलएम), शिक्षण (सीटी,एनटीटी,बी. एड., एम.एड), शारीरिक शिक्षण, पत्रकारिता आणि जनसंवाद (ग्रॅज्युएशन, पोस्ट ग्रॅज्युएशन), जेरियेट्रिक केअर (डिप्लोमा तथा पोस्ट ग्रॅज्युएट डिप्लोमा), मिडवाइफरी (डिप्लोमा), प्रयोगशाळा तंत्रज्ञ (डिप्लोमा), चार्टर्ड अकाउंटन्सी, कॉस्ट अकाउंटन्सी (आयसीडब्ल्यूए), कंपनी सेक्रेटरी, अॅकचुरिअल सायन्सेस (ग्रॅज्युएशन/पोस्ट ग्रॅज्युएशन/एफआयए), इन्स्टिट्यूट ऑफ इंजिनियर्स (एमआयई) आणि इन्स्टिट्यूट ऑफ इलेक्ट्रॉनिक्स अॅड टेलिकम्युनिकेशन्सचे सहयोगी सदस्य, मान्यताप्राप्त संस्थेमध्ये एम.फिल/पीएचडी करण्यासाठी वरील प्रमाणे अभ्यासक्रमाच्या यादी नुसार विद्यार्थी व पालकांनी शैक्षणिक कर्ज योजनेचा लाभ घ्यावा, असे जिल्हा व्यवस्थापक रमेश दुरबस्तेवार यांनी आवाहन केलेले आहे. अधिक माहितीसाठी जिल्हा कार्यालय, डॉ बाबासाहेब अंबेडकर सामाजिक न्याय भवन, लातूर येथे संपर्क साधावा.

'विकसित भारत संकल्प यात्रा' अंतर्गत मंगळवारी विविध गावांमध्ये शासकीय योजनांची दिली जाणार माहिती

लातूर, दि. ११ (जिमाका) : केंद्र शासनाच्या विविध योजना समाजातील वंचित घटकांपर्यंत पोहोचवण्यात, तसेच त्यांना या योजनांचा लाभ मिळावा, यासाठी 'विकसित भारत संकल्प यात्रा' ही विशेष मोहीम २४ नोव्हेंबर ते २६ जानेवारी २०२४ या कालावधीत लातूर जिल्ह्यात राबविली जात आहे. या मोहिमेतर्गत सोमवार, १२ डिसेंबर रोजी जिल्ह्यातील विविध ग्रामपंचायतींमध्ये चित्रस्थाद्वारे शासकीय योजनांची माहिती दिली जाणार आहे. तसेच लाभार्थ्यांना विविध लाभाने वितरण, नाव नोंदणी करण्यात आहे. तरी संबंधित गावातील नागरिकांनी या उपक्रमास उपस्थित राहण्याचेआवाहन जिल्हा प्रशासनाने केले आहे.

विकसित भारत संकल्प यात्रेदरम्यान प्रधानमंत्री आवास योजना, जलजीवन मिशन, आयुष्मान भारत योजना, प्रधानमंत्री उज्वला योजना, स्वच्छ भारत मिशन, कृषि विभागाच्या योजना, माय भारत, धरती कहे पुकार के आदी योजनांची माहिती देण्यात येत आहे. तसेच लाभार्थ्यांच्या यशोगाथा दाखविण्यात येत असून या योजनांच्या लाभार्थ्यांचा सन्मान करणे, त्यांना लाभाने वितरण करणे, वंचित लाभार्थ्यांची नोंदणी करण्यात येत आहे. १२ डिसेंबर, २०२३ रोजी अहमदपूर तालुक्यात सकाळी बोडका, दुपारी आंबेगाव, औसा तालुक्यात सकाळी सततधरवाडी, दुपारी उंबडगा बू, चाकूर तालुक्यात सकाळी रायवाडी,

दुपारी रामवाडी, देवणी तालुक्यात सकाळी अजनी, दुपारी संगम, जळकोट तालुक्यात लाळी खु., दुपारी बेळसांगवी, लातूर तालुक्यात सकाळी धनगोव , दुपारी सोनवती, निलंगा तालुक्यात सकाळी ममदापूर व केळगाव, दुपारी तांबाळा व खडकउमरगा, रेणापूर तालुक्यात सकाळी शेरा, दुपारी कुंभारी, शिरूर अंतर्गत तालुक्यात सकाळी डोंगरगाव बोरी, दुपारी अंकुलगा सय्यद, उदगीर तालुक्यात सकाळी तोंडार, दुपारी लोणी येथे विकसित भारत संकल्प यात्रा जाणार आहे.